

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudkyň Mgr. Daniely Zemanové a JUDr. Barbary Pořízkové v právní věci žalobce: **Ing. arch. M. S.**, proti žalovanému: **Ministerstvo pro místní rozvoj**, se sídlem Staroměstské nám. 6, Praha 1, ve věci ochrany proti nečinnosti o žádosti žalobce o přiznání osvobození od soudních poplatků a o návrhu žalobce na ustanovení zástupce, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 1. 2. 2013, č. j. 11 A 198/2012 - 39,

t a k t o :

- I. Žalobci **se neustanovuje** zástupce pro řízení o kasační stížnosti.
- II. Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 1. 2. 2013, č. j. 11 A 198/2012 - 39, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění :

Včas podanou kasační stížností se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhá zrušení shora označeného usnesení Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“), kterým byl zamítnut jeho návrh na osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce.

Městský soud v napadeném usnesení uvedl, že stěžovatel věrohodným způsobem nedoložil původ prostředků, z nichž hradí náklady na své životní potřeby. Z prohlášení stěžovatele o osobních, majetkových a výdělkových poměrech ze dne 24. 1. 2013 městský soud zjistil, že stěžovatel je svobodný a nemá žádnou vyživovací povinnost. Je zaměstnán jako strážný a podniká v oblasti inženýrské činnosti a technického poradenství. Za rok 2011 činil jeho příjem 115 000 Kč, v současnosti pobírá 11 000 Kč měsíčně. Vůči svému otci má dluh 40 000 Kč. Své výdaje stěžovatel vyčíslil minimálně na 11 000 Kč měsíčně, optimálně však na 13 000 Kč až 14 000 Kč.

Dle hodnocení městského soudu stěžovatel vyčíslil své pravidelné měsíční výdaje částkou cca 13 000 Kč, avšak neuvedl žádný zdroj příjmů, který by mu umožnil tyto výdaje hradit. Daňové přiznání za rok 2011 jednak neosvědčuje stěžovatelovu aktuální finanční situaci a navíc ani neprokazuje, že by měl v roce 2011 takové příjmy, které by postačovaly k úhradě jeho životních nákladů. Městský soud dospěl k závěru, že stěžovatel musí mít nějaké finanční zdroje, z nichž hradí zmíněné náklady na živobytí, jejich existenci však ničím soudu nedoložil, čímž nesplnil předpoklady pro osvobození od soudních poplatků.

Stěžovatel napadl uvedené usnesení městského soudu kasační stížností, v níž namítl, že byla porušena jeho lidská práva, právní tradice a zvyklosti, především pak procesní zásady, jakož i právní řád České republiky. Svou žalobou před městským soudem se domáhal ochrany před nečinností a nezákonnými zásahy žalovaného. Městský soud zamítl jeho žádost o osvobození od soudního poplatku i ustanovení zástupce, učinil tak poté, co stěžovatel řádně vyplnil formulář, který mu byl ze strany soudu zaslán. Dle svého mínění doložil, že nemá dostatečné prostředky. To navíc nedoložil nějakým svým vyjádřením, ale na formuláři městského soudu s příslušnou doložkou pravdivosti. Pokud městský soud požaduje doplnění údajů uvedených stěžovatelem, měl by jej řádně poučit, aby mu umožnil hájit jeho práva. Argumentace městského soudu je zcela v rozporu se základními lidskými právy a též v rozporu s mezinárodními smlouvami, které se Česká republika zavázala dodržovat.

Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána osobou k tomu oprávněnou, je podána včas, jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná. Důvod kasační stížnosti odpovídá důvodu podle § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Zdejší soud přezkoumal napadené usnesení městského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů, zkoumal při tom, zda netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

Nejvyšší správní soud na úvod poznamenává, že netrval na zaplacení soudního poplatku za kasační stížnost ani na povinném zastoupení advokátem v řízení o kasační stížnosti. Za situace, kdy předmětem kasačního přezkumu je rozhodnutí, jímž byla zamítnuta žádost o osvobození od soudních poplatků, by trvání jak na podmínce uhrazení soudního poplatku za kasační stížnost, tak i na podmínce povinného zastoupení, znamenalo jen další řetězení téhož problému, vedlo by k popření cíle, jenž účastník podáním žádosti sledoval a k popření vlastního smyslu řízení o kasační stížnosti, v němž má být zkoumán závěr o tom, zda účastník měl být od soudních poplatků osvobozen či nikoliv. K danému srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 10. 2007, č. j. 1 Afs 65/2007 – 37, a ze dne 13. 9. 2007, č. j. 9 As 43/2007 – 77 (tato rozhodnutí zdejšího soudu jsou dostupná z www.nssoud.cz).

Zdejší soud se však zabýval žádostí stěžovatele o ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti. Dle § 35 odst. 8, věty první, s. ř. s. může být navrhovatel, u něhož jsou dány předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li to nezbytně třeba k ochraně jeho práv, ustanoven zástupce, jímž může být i advokát. Z důvodu zamezení řetězení problému zdejší soud neposuzoval, zda jsou u stěžovatele dány předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, ale zabýval se pouze hodnocením, zda je ustanovení zástupce nezbytně třeba k ochraně práv stěžovatele v nynějším řízení. Dospěl přitom

pokračování

k závěru, že tomu tak není. Kasační stížnost splnila v rámci daných možností předepsané náležitosti a je z ní jednoznačně patrné, z jakých důvodů stěžovatel považuje napadené usnesení městského soudu za nezákonné. Kasační stížnost nebylo třeba jakkoli doplňovat, jelikož již v podobě, jak ji formuloval stěžovatel, poskytla zdejšímu soudu dostatečný podklad pro přezkum napadeného usnesení. V dané věci navíc šlo o právně zcela přehlednou otázku týkající se osobních poměrů stěžovatele. Všechny tyto důvody svědčí pro závěr, že v nynějším řízení není zástupce nezbytně třeba k ochraně stěžovatelových práv, proto mu neustanovil zástupce pro řízení o kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud následně přezkoumal napadené usnesení městského soudu. Neztotožnil se přitom s městským soudem v tom ohledu, že by ze stěžovatelových podání, jimiž odůvodňoval svůj návrh na přiznání osvobození od soudních poplatků, nevyplynul zdroj příjmů, z nichž stěžovatel hradí své výdaje.

Stěžovatel v prohlášení o osobních, majetkových a výtěžkových poměrech pro osvobození od soudních poplatků ze dne 24. 1. 2013 uvedl, že pracuje jako strážný s čistým měsíčním výtěžkem 12 186 Kč, což bylo v tiskopisu prohlášení potvrzeno jeho zaměstnavatelem. Dále v čestném prohlášení ze dne 24. 1. 2013 uvedl, že jeho příjmy jsou tvořeny jednak příjmem z podnikání a jednak ze zaměstnání. Kromě příjmu přibližně 12 000 Kč měsíčně ze zaměstnání má ještě příjem z podnikání, který činí 11 000 Kč měsíčně díky zakázce technického dozoru na malé stavbě. Stěžovatel očekával, že tento příjem z podnikání bude mít ještě další dva až tři měsíce. To ostatně koresponduje také s čl. VII. stěžovatelova čestného prohlášení ze dne 10. 12. 2012, které stěžovatel zaslal městskému soudu a v němž popisuje svou majetkovou situaci.

Ze stěžovatelových tvrzení vůči městskému soudu tak jednoznačně vyplynulo, že stěžovatel měl po dobu souběhu příjmů ze zaměstnání a podnikání (tj. v době rozhodování městského soudu o osvobození od soudního poplatku) příjem ve výši 23 000 Kč měsíčně. Je přitom zřejmé, že tento příjem umožňuje krýt stěžovatelem vyčíslené výdaje (minimálně 11 000 Kč měsíčně, optimálně však 13 000 Kč až 14 000 Kč). Nejvyšší správní soud proto musel dát za pravdu stěžovateli v tom, že městský soud pochybil, pokud dospěl k závěru, že stěžovatel neoznačil prostředky, z nichž hradí své výdaje. Tento závěr městského soudu, na základě něhož zamítl návrh na osvobození od soudních poplatků, nemá oporu ve skutečnostech sdělených stěžovatelem městskému soudu.

Napadené usnesení neobstojí ani ve výroku o zamítnutí návrhu stěžovatele na ustanovení zástupce. Důvodem, o který městský soud opřel zamítnutí tohoto návrhu, bylo nesplnění podmínek pro osvobození od soudních poplatků. Vadné posouzení otázky osvobození od soudních poplatků se tak přeneslo i do rozhodnutí o návrhu na ustanovení zástupce.

Z výše uvedených důvodů proto Nejvyšší správní soud napadené usnesení městského soudu podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení. V něm je městský soud podle odst. 4 téhož ustanovení s. ř. s. vázán právním názorem vysloveným v tomto rozhodnutí, tj. je povinen znovu posoudit návrh na osvobození stěžovatele od soudních poplatků a ustanovení zástupce pro řízení před městským soudem.

Nejvyšší správní soud na závěr zdůrazňuje, že tímto rozsudkem nijak nepředjímá hodnocení majetkových poměrů stěžovatele městským soudem, ani výsledek dalšího řízení týkajícího se této otázky.

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne městský soud v novém řízení (§ 110 odst. 3, věta první, s. ř. s.).

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 4. dubna 2013

JUDr. Radan Malík
předseda senátu